

ЕФЕКТИВНІСТЬ НАВЧАННЯ ЮНАКІВ 15-17 РОКІВ ТЕХНІКО-ТАКТИЧНИМ ДІЯМ У ФУТБОЛІ

Сергій ЖУРИД

Харківська державна академія фізичної культури

Постійний ріст уваги до юнацького футболу в наш час безперечний. Тренер, який працює з юними футболістами даного віку, повинен ясно уявляти собі завдання, що стоїть перед навчально-тренувальним процесом на кожен рік навчання. Це дозволить йому правильно планувати свою подальшу роботу. Ставлячи конкретні завдання на кожен рік навчання, тренерів з футболу потрібно, насамперед, враховувати вікові категорії та підготовленість юнаків.

Як відомо, навчальні заняття з футболу повинні сприяти зміцненню здоров'я, розвитку у вольових і моральних якостей, розвивати необхідні фізичні здібності. Крім цього, успішне навчання й удосконалення технічних і тактичних прийомів гри у футболі дає можливість на цій основі забезпечувати поступальний і стійкий ріст майстерності спортивно-технічної майстерності юних футболістів.

Ефективність у підготовці юних футболістів повинна передбачати таку організацію навчально-тренувальної роботи, при якій навчальна група-команда проходить протягом низки років визначений курс навчання.

Таким чином, при комплектуванні дитячих команд, які починають активно брати участь у змаганнях у віці 12-13 років, їх повний курс навчання до випуску з ДЮСШ (у віці 17-18 років) буде складати 5-6 років, а випускний період припадає на час переходу юнацької команди.

У відділків у цей період дуже важливо підтримувати інтерес до занять футболом, тому що від цього залежить успішність підготовки юних футболістів.

Зокрема, у старшому віці ставляться зовсім інші завдання навчально-тренувальної роботи ніж для дітей 12-13 років.

Основними завданнями в цей період ми вважаємо такі:

- 1) забезпечення всебічної фізичної підготовки як бази для успішного опанування техніки гри у футбол;
- 2) навчання та удосконалення основних техніко-тактичних прийомів, а також набуття вміння застосовувати їх у грі;
- 3) навчання успішно виконувати основні ігрові обов'язки на відведеному місці в команді.

Крім цього, тренерам варто враховувати, що крім загальних, характерних для всіх видів спорту, існують визначені особливості навичок руху в техніці гри у футбол, що мають специфічний характер, припускають і наявність ефективною системи контролю техніко-тактичних дій футболістів (табл. 1).

Зокрема і видно, що виконання способів техніки та окремі елементи володіння м'ячем, а також їх використання в ігровій ситуації може бути охарактеризовано такими ознаками:

1) навички футбольних рухів завжди ґрунтуються на визначених якостях, зокрема на м'язовій силі, швидкості, витривалості і т.д.;

2) навички рухів є характеризуючим елементом гри і полягають в тім, що протягом тривалого часу мають високий ступінь стабільності, тому що навички техніки гри закріплюються за довгі роки;

в) природним, характерним для техніки гри у футбол є та обставина, що основні способи техніки приходится виконувати ногою, що ускладнює засвоєння техніки гри в початковій стадії навчання;

г) оскільки елементи техніки гри у футбол є менш звичними, менш природними, то при навчанні техніці гри необхідне застосування і відповідних методів навчання;

д) при навчанні техніці та її відпрацюванні треба зважати на характер боротьби протидіючих засобів;

е) дії у футболі не можуть бути розраховані заздалегідь. Просторова, часова динамічна структура цих рухів інша, ніж у представників інших ігрових видів спорту.

У всіх періодах річної тренувальної роботи частину часу потрібно приділяти технічній підготовці.

З футболістами у віці 14-15 років, поряд із удосконалюванням індивідуальних тактичних дій, основну увагу варто приділяти навчанню груповим тактичним діям: взаємодії з партнерами в атаці й обороні, виконанню тактичних комбінацій в ігрових ситуаціях та при стандартних положеннях.

Таблиця 2

Кількісні показники змагальної діяльності футболістів 15-17 років експериментальної групи в сезоні 2001-2002 р.р.

Техніко-тактична майстерність	Показники			Рівень моделі	
	x	min	max	I ₁₄₋₁₅	II ₁₆₋₁₇
Ефективність атаки, (оц.)	14,5	10,8	22,0	18	15
Надійність оборони, (оц.)	93,1	89,4	95,3	92	90
Сумарний показник гри, (оц.)	123	105	141	120	115
Результативність ударів, %	13,3	4	25	12	8
Кількість контратак за гру	55	43	72	70	60
Кількість ударів по воротах	13	7	21	20	17
Кількість гострих моментів	5	3	9	8	6
Кількість втрат у зоні атаки	55	81	37	25	30
Кількість втрат у зоні захисту	23	34	13	10	15
Кількість втрат після першої передачі	38	60	23	15	20
Одноборства, кількість	181	160	195	185	180
Брак, %	32	34	28	32	36
Передачі, кількість	360	340	380	355	250
Брак, %	26	30	23	20	22
Загальна кількість ТТД	680	560	740	730	700

Командним тактичним діям приділяється менше уваги, бо у цей період прищеплюють вміння виконувати основні обов'язки гравців у різних системах гри.

Лише в 15-16 років, коли юні футболісти набудуть необхідного рівня фізичної, технічної, тактичної підготовки, варто приділяти значне місце в заняттях для опанування командною тактикою, а також підготовкою до участі в змаганнях.

Вибір ігрового амплуа в складі команди треба проводити в 15-16 років, коли є можливість виявити індивідуальні ігрові особливості, риси характеру і підготувати молодого футболіста.

З таблиці 1 видно, що контрольна група футболістів до початку експерименту мала значну перевагу перед експериментальною за кількістю проведених атакуючих дій (200), що закінчувалися досить ефективно, тобто ударами у площину воріт. У той

же час експериментальна група мала нижчі показники з цього параметру техніко-тактичних дій (168). Контрольна група за показниками ефективності контратак - у м'ячі 36%. Експериментальна мала ефективність трохи нижчу (29%), ніж контрольна. Подані отримані з результативності контратак з ударом у площину воріт. Контрольна група з усіх параметрів перевершувала експериментальну. Однак, особливих успіхів у реалізації даної переваги не мала (табл. 1).

Експериментальна група, показуючи значне відставання від контрольної з кількості атакуючих дій, від початку експерименту до його закінчення, продемонструвала стабільніші результати. Незважаючи на те, що кількість виконаних атакуючих дій менше, вони проводяться якісніше. Про це свідчить таблиця 2, де приведені середні кількісні показники змагальної діяльності експериментальної групи.

Таким чином, застосована в нашому дослідженні експериментальна програма, суть якої полягала у визначенні ефективності стандартних тренувальних завдань підвищеної складності і спрямована на удосконалювання техніко-тактичних дій юнацьких футбольних команд, дає можливість поліпшити якість атакуючих дій та оптимальних втрахах м'яча в зонах атаки і захисту.

THE EFFECTIVENESS OF TACTICAL-TECHNIQUE ACTIONS OF BOYS AGED 15-17 YEARS IN SOCCER

Sergiy ZHURID

Kharkov State Academy of Physical Culture

The main point of this experimental programme used in our research is the determination of the effectiveness of standard training tasks of higher complication. The programme is aimed at the improvement of tactical-technique actions of junior soccer teams.

The programme provides an opportunity to improve the quality of attacking actions with a minimum loss of ball in the defence and attack zones.

ДИНАМІКА ЗРОСТАННЯ І ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ ПОКАЗНИКІВ РІВНЯ ФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ, ТЕХНІЧНОЇ І СПЕЦІАЛЬНОЇ ПЛАВАЛЬНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ ВАТЕРПОЛІСТІВ 12-14 РОКІВ

Олександр ПОПРОЩАЄВ

Харківський державний медичний університет

Подальше вдосконалення методики підготовки у водному поло неможливе без наукового обґрунтування всіх сторін тренувального процесу спортсменів. Підприємлива система багаторічної підготовки спортсменів неможлива без знання особливостей фізичного розвитку дітей і підлітків, а також можливостей оволодіння ними спеціальних навичок, в цьому випадку, спеціальної плавальної і технічної підготовки.